

**ЎЗБЕКИСТОН - 2030” СТРАТЕГИЯСИ: ЁШЛАРГА ЎЗ САЛОҲИЯТИНИ РЎЁБГА
ЧИҚАРИШИ УЧУН МУНОСИБ ШАРОИТЛАР ЯРАТИЛАДИ**

Тошкент педиатрия тиббиёт институти

*Янги Ўзбекистонни дунёнинг тараққий топган, ижтимоий-иқтисодий барқарор ўсаятган ва инсон капитали юқори бўлган демократик давлатлари қаторига киришини таъминлаш - барқарор ривожланиш стратегиямизнинг мазмун-моҳиятини ташкил этади.
Шавкат Мирзиёев.*

Халқимизнинг эркин ва фаровон, қудратли Янги Ўзбекистонни барпо этиш бўйича хоҳиш-иродасини рўёбга чиқариш, ҳар бир фуқарога ўз салоҳиятини ривожлантириш учун барча имкониятларни яратиш, соғлом, билимли ва маънавий баркамол авлодни тарбиялаш, глобал ишлаб чиқаришнинг муҳим бўғинига айланган кучли иқтисодиётни шакллантириш, адолат, қонун

кафолатли таъминлаш мақсадида 2023 йил 11 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси

устуворлиги, хавфсизлик ва барқарорликни Президентнинг ПФ-158 сон Фармони билан Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегиясини амалга ошириш жараёнида орттирилган тажриба ва жамоатчилик муҳокамаси натижалари асосида ишлаб чиқилган «Ўзбекистон - 2030» стратегияси тасдиқланди.

«Ўзбекистон - 2030» стратегиясида куйидаги асосий ғоялар акс эттирилди:

- > барқарор иқтисодий ўсиш орқали даромади ўртачадан юқори бўлган давлатлар қаторидан ўрин олиш;
- > аҳоли талабларига ва халқаро стандартларга тўлиқ жавоб берадиган таълим, тиббиёт ва ижтимоий ҳимоя тизимини ташкил қилиш;
- > аҳоли учун қулай экологик шароитларни яратиш;
- > халқ хизматидаги адолатли ва замонавий давлатни барпо этиш;

> мамлакатнинг суверенитети ва хавфсизлигини кафолатли таъминлаш.

Ушбу бешта устувор йўналиш бўйича 100 та муҳим мақсадни ўз ичига қамраб олган “Ўзбекистон-2030” стратегиясида биринчи навбатда Янги Ўзбекистон учун энг катта инвестиция ҳисобланган таълимни қўллаб-қувватлаш ҳамда ижимоий соҳага алоҳида эътибор қаратилган.

Эътиборлиси, бу мақсадларнинг ҳар бири «Халқ хизматидан давлат» тамойили асосида халқимизнинг бугунги ҳаётини янада яхшилаш учун йўналтирилиши кўзда тутилган.

Ушбу муҳим ҳужжатда мактабгача, умумий ўрта, профессионал ва олий таълим муассасаларини янада ривожлантириш, айниқса барча йўналишларда инновацион фаолиятни кенг жорий этиш, илмий тадқиқотларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган мақсад-вазифалар ҳамда уларнинг амалдаги ижросини таъминлаш муҳим вазифа сифатида белгиланди.

Ушбу тизимдаги ислохотлар билан танишар эканмиз, жумладан умумтаълим мактаблари фаолиятида ҳам 2030 йилгача рўй берадиган ўзгариш ва янгиланишлар замирида мамлакатимиз тараққиётининг шундан кейинги босқичларида фаолият юритадиган етук, салоҳиятли ёш авлодни тарбиялашга қаратилган долзарб вазифалар белгиланганлигига амин бўламиз.

Мактабгача таълим тизимини янги босқичга олиб чиқиш ҳамда болаларнинг тўлиқ қамровини таъминлаш доирасида болаларни мактабгача таълим ва тайёрлов гуруҳлари билан тўлиқ қамраб олиш, Давлат мактабгача таълим ташкилотларини 100 фоиз компьютер синфи билан таъминлаш орқали тарбияланувчиларда бошланғич компьютер саводхонлиги кўникмаларини шакллантириш, 100 фоиз мактабгача таълим ташкилотларини тоза ичимлик сув ва замонавий санитария-гигиена инфратузилмаси билан таъминлаш чоралари кўрилади.

Умумий ўрта таълим тизимида «Таълим учун қулай муҳит» дастурини амалга ошириш бўйича олис ва чекка ҳудудларда жойлашган 715 та умумий ўрта таълим муассасалари ўқувчилари учун бепул автобусларни йўлга қўйиш, Умумий ўрта таълим муассасаларини тоза ичимлик сув ва замонавий санитария-гигиена инфратузилмаси билан тўлиқ таъминланиши ёш авлодни ҳар томонлама камол топтиришга хизмат қилади.

2024 йил 1 январдан бошлаб, давлат мактабгача таълим ташкилотлари тарбияланувчиларига оқсил, витамин ва минераллар билан бойитилган сут, йод билан тўйинтирилган нон маҳсулотлари берилиши фарзандларимизни ақлий ва жисмоний соғлом бўлиб вояга етиши ҳамда сифатли таълим олиш қамровини оширади. Хоразм вилоятининг Қўшқўпир ва Хонқа туманларида

эксперимент тариқасида, барча бошланғич синф ўқувчилари таълим планшетлари билан таъминланади ва келгусида мазкур тажриба республиканинг барча ҳудудларида босқичма-босқич жорий этилиши бошланғич синф ўқувчиларининг фанларни ўзлаштиришда яқиндан ёрдам бериши билан аҳамиятли ҳисобланади.

Умумий ўрта таълим тизимини янги босқичга олиб чиқиш юзасидан 700 га яқин номдаги янги дарсликлар, машқ дафтарлари, педагоглар учун методик қўлланмалар ва мобиль иловалар яратиш, Янги авлод дарсликлари асосида планшетлар учун 1 000 та мультимедиа дастурларини яратиш, таълим ташкилотларига ҳар йили 500 нафар «тил эгалари» бўлган хорижий мутахассисларни жалб этиш, барча умумий ўрта таълим муассасаларида касб-хунарларга ўргатиш курсларини жорий этилади.

2023/2024 ўқув йилидан бошлаб Президент мактаблари ва ихтисослаштирилган мактаблар умумий ўрта таълим муассасалари учун “таянч мактаб” этиб белгиланиб, бунда, умумий ўрта таълим муассасалари ўқитувчилари “таянч мактаблар” томонидан янги таълим дастурлари, дарс ўтишнинг илғор методикалари ва ўқувчи билимини баҳолашнинг замонавий усулларига ўргатилади. Уларнинг таълим методикалари барча умумий ўрта таълим муассасаларининг ўқув жараёнларига жорий қилиниши келажагимиз эгалари бўлмиш ўқувчи-ёшлар замонавий билим олишини кафолатлайди.

2023/2024 ўқув йилидан бошлаб умумий ўрта таълим муассасаларининг касб-хунар эгаси бўлиш истагидаги 10-синф ўқувчилари учун тегишли ҳудудларда талаб юқори бўлган касб-хунарларга ўргатиш курслари ташкил қилинади ҳамда дастлабки босқичда ушбу тартиб зарур кадрлар салоҳияти ва моддий-техника базасига эга бўлган Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги томонидан белгиланадиган умумий ўрта таълим муассасаларида жорий этилиб, ўқувчи-ёшлар ҳам чуқурлаштирилган билимлар ҳам замонавий касб-хунарлар эгаси бўлиши таъминланади.

Ёш авлодимизни чуқурлаштирилган билимлар ва замонавий касб-хунарлар эгаси бўлишини таъминлаш учун албатта, педагог кадрлар мақомини ошириш, уларнинг билими ва малакасини халқаро стандартларга мувофиқлаштириш масаласи муҳим йўналиш ҳисобланиб, бунда 1 000 нафар тарбиячи ва ўқитувчиларни хорижий мамлакатларга малака ошириш ва стажировкага юборилиши, Мактабгача таълим ташкилотлари ва умумий ўрта таълим муассасалари педагог ходимларининг ўртача иш ҳақини 2 баробар оширилиши, 500 минг нафар

мактабгача таълим ташкилотлари ва умумий ўрта таълим муассасалари ходимларининг малакасини ошириш, эҳтиёж юқори бўлган йўналишлар ва олис ҳудудлардаги абитуриентлар учун педагогик таълим йўналишлари бўйича кадрларни тўлиқ давлат гранти асосида тайёрлаш тизимини жорий қилиш зарур. Зеро, бу каби имтиёз ва рағбатлар берилиши соҳа ходимларига ам қатта масъулият, ўз устида ишлаш ва шахсий жавобгарлик ҳиссини уйғотади.

С
:S талабларидан бири бу умумий ўрта таълимни ён ивожлантириш учун хусусий секторни кенг жалб қилишдир. Мазкур йўналишда нодавлат умумий ўрта таълим ташкилотлари сонини 1 000 тага

Бугунги даврнинг яни бир муҳим вазифаси, келгуси беш йилда нодавлат умумий ўрта таълим ташкилотлари фаолиятини йўлга қўйиш учун 1 триллион сўм миқдорида имтиёзли кредитлар ажратилиши, 2024 йилдан бошлаб ҳар йили давлат-хусусий шериклик асосида камида 100 тадан умумий ўрта таълим муассасалари сқурилиши бўйича шартномалар тузиш, нодавлат умумий ўрта таълим ташкилотларида таҳсил лаётган ўқувчилар улушини 3 баробарга, Давлат-хусусий шериклик асосида ва халқаро молия оинститутларидан жалб қилинадиган маблағлар ҳисобидан 2 миллиард долларлик умумий ўрта таълим ташкилотлари тармоғини кенгайтириш 2т ойиҳаларини амалга оширилиши белгиланмоқда. ЁН (атижада, рақобат муҳити янада ижобий томонга ўзгаради ҳамда ёшларимизда ҳам танлов

А- 2020/2021 ўқув йилидан мамлакатимизда мконияти ортади.

Таълимнинг халқаро стандарт таснифлагичи даражалари билан уйғунлашган янги 700 дан бозори ортик профессионал таълим муассасалари К кадрлар тармоғи ташкил этилди ва меҳнат

таълим тизимини ривожлантириш орқали ўқувчиларни замонавий билим ва кўникмаларга ўргатиш ҳам ўрин олган бўлиб, жумладан; 700 та профессионал таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва моддий-техника базасини кенгайтириш, 14 та ҳудудий профессионал тайёргарлик марказларини ташкил этиш, малака тоифасига эга бўлган педагог кадрлар улушини 50

фоизга, масофавий талабларига мос юқори малакали тайёрлаш тизими йўлга қўйилди.

Стратегияда профессионал ёки аралаш ахборот технологиялари, қурилиш, транспорт ва шаклларда ташкил этиладиган малака ошириш курслари улушини 30 фоизга, ўрта бўғин мутахассисларини тайёрлашда давлат грантини логистика йўналишларида 100 фоизга етказиш кўзда тутилаётгани ўрта бўғин тизимига бўлган эҳтиёж меҳнат бозорида юқорилигидан далолат

беради. Бу каби юқори марраларни белгиланиши бежиз эмас албатта. Чунки таълимни ривожлантирмасдан туриб, юксак тараққий этган жамият барпо этишни тасаввур қилиб бўлмайди. Шу боис, ҳужжатда мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган таълим ислоҳотларини тизимли асосда давом эттириш ва янги босқичга кўтариш кўзда тутилмоқда.

Олий таълим билан боғлиқ ишлар ҳам алоҳида эътиборга эга. Стратегияда олий таълим қамровини янада кенгайтириш, олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш мақсадлари назарда тутилган. Ёшларни олий таълим билан қамраб олиш даражасини камида 50 фоизга етказиш яъни, бу дегани 100 нафар битирувчидан 50 нафари ОТМларига кириш имконияти пайдо бўлади. Умумий ўрта таълим ташкилотларини олий маълумотли педагог кадрлар билан тўлиқ таъминлашга эришилади.

Ҳозирги кунда ОТМларнинг асосий мақсадларидан бири малакали кадрлар тайёрлаш, дунёнинг нуфузли университетлари билан ҳамкорлик ўрнатиш, хорижий илмий ташкилотлар билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйишни жорий этиш дастури киритилмоқда.

30 та олий таълим муассасасининг таълим дастурларини халқаро аккредитациядан ўтказиш, «Топ-500»га кирадиган хорижий университетлар билан ҳамкорликда камида 50 та қўшма таълим дастури асосида «икки дипломли тизим»ни жорий этилиши, 10 та олий таълим муассасасини дунёнинг энг нуфузли «Топ-1 000» олий таълим ташкилотлари рейтингига киритилиши ҳам замонавий, халқаро даражадаги мутахассисларни тайёрлашга эришилади. Натижада

мамлакатимизнинг ишлаб чиқариш ва иқтисодиёт тармоқлари замонавий, халқаро даражадаги мутахассис кадрлар билан таъминланиб, халқаро рейтингларда юқори ўринлардан жой олишига муваффақ бўлади.

Шунингдек, Олий таълим муассасалари ташкилий-бошқарув фаолиятини такомиллаштириш, уларнинг моддий-техник таъминотини мустаҳкамлаш Ҳукуматимизнинг алоҳида диққат эътибор марказида бўлиб, 5 та олий таълим муассасасини миллий тадқиқот олийгоҳларига айлантириш, қўшимча 120 минг ўринли ўқув бинолари ҳамда 150 минг ўринли талабалар турар жойларини барпо этиш, кутубхоналарни камида 1 миллион та замонавий адабиётлар билан тўлдириш ва кутубхона фондини тўлиқ рақамлаштирилиши ёшларимиз учун қўлай имконият бўлиб хизмат қилади.

Қувонарли яна бир жиҳати шундаки, мамлакатимиз ОТМлари кейинги йилларда сезиларли натижаларга эришмоқда. Яқинда Буюк

Higher Education” агентлиги томонидан эълон қилинган “The Impact Rankings” рейтингда мамлакатимиздаги 47 та олий таълим муассасаси қайд этилгани бунинг исботидир.

Бундан ташқари, ҳар йили 5 минг профессор-ўқитувчини тажриба алмашиш учун хорижий илмий ташкилотларга юборилиши профессор-ўқитувчиларнинг чет элдаги илмий институтлар билан академик алмашинуви учун катта имкониятдир.

Тадқиқот ишларига сармоя сифатида фундаментал тадқиқотларни замон талабларидан келиб чиқиб янги йўналишлар билан бойитиш, бу каби тадқиқотларни амалга ошириш учун 3 триллион, тарих, археология, маданият ва санъат йўналишларидаги илмий дастурлар учун 2 триллион, амалий тадқиқотларга давлат бюджетидан 4 триллион сўм маблағ ажратиш белгиланмоқда ҳамда тадқиқот йўналишлари бўйича 8 та етакчи хорижий илмий мактаблар билан ҳамкорлик қилиш йўлга қўйилиши назарда тутилмоқда.

Яна бир муҳим жиҳати, иқтисодиётнинг энг тез ўсиб бораётган йўналишларида амалий тадқиқотларни кучайтириш яъни, «корхона - олийгоҳ - илмий ташкилот» кластер тизимини жорий этиш орқали, Иқтисодиёт тармоқларининг «драйвер» йўналишларида 850 турдаги инновацион маҳсулотлар ишлаб чиқариш, амалий тадқиқотлар натижалари асосида 2,5 мингдан зиёд янги илмий ишланмалар яратиш ҳамда транспорт, логистика, қишлоқ хўжалигида ҳосилдорлик, энергетика, биотехнология, геология ва металлни қайта ишлаш, машинасозлик ва электроника йўналишларида 8 та илмий ишлаб-чиқариш кластери ташкил этилади.

Ёш тадқиқотчиларнинг улушини ошириш, уларнинг илмий изланишларини қўллаб-қувватлаш йўналишида 40 ёшгача бўлган тадқиқотчиларнинг

улушини камида 60 фоизга, илмий ташкилот ходимларининг иш ҳақини ўртача 2 баробарга, илмий, амалий, инновацион ва стартап лойиҳаларни молиялаштириш бўйича йиллик танловлар сонини 20 тага, стажёр-тадқиқотчилик, таянч докторантура, докторантура ҳамда мақсадли докторантура квоталари сонини 5 200 тага етказиш белгиланди.

Барча йўналишларда инновацион фаолиятни кенг жорий этиш, илмий тадқиқотларни ва инновацион ташаббусларни қўллаб-қувватлаш орқали Ўзбекистон Глобал Инновацион Индексида Топ-50 талик мамлакатлар рўйхатига киришини таъминлаш, ҳар бир миллион аҳолига тўғри келадиган тадқиқотчилар сонини 2 минг нафарга, ички ва ташқи бозорларда тижоратлаштириш натижасида яратиладиган янги инновацион ишланмалар сонини 2 бараварга ошириш каби устувор вазифаларни белгиланиши инновацион жозибадорликни кенгайтишига хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Хулоса

Стратегияда илгари сурилган долзарб вазифалар ва уларнинг ижроси ҳар биримизни қайси соҳада фаолият олиб боришимиздан қатъий назар жамиятимиз, хусусан, мамлакатимиз таълим тизими ривожига унинг шундан кейинги истиқболли вазифалари ижросини таъминлашга самарали таъсир кўрсатишга тўртки бўлади. Лўнда қилиб айтганда, “Ўзбекистон - 2030” стратегиясида барча йўналишларда кўзда тутилган мақсад-вазифалар келгусидаги тараққиётимизга, мамлакатимиз ривожланишига ва халқ фаровонлигига хизмат қилади ҳамда ҳар бир инсонга ўз салоҳиятини рўёбга чиқариши учун муносиб шарт-шароитлар яратилади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. 2023.
2. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. Тошкент: “O‘zbekiston” нашриёти. 2021.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги “Ўзбекистон. 2030” стратегияси тўғрисида”ги ПФ-158-сон фармони.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги “Ўзбекистон. 2030” стратегиясини 2023 йилда сифатли ва ўз вақтида амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ- 300-сон қарори.
5. <https://yuz.uz/news/bugungi-islohotlardan-shukronalik?view=ozbekiston--2030-strategiyasiislohotlarimiz-shiddati-va-mazmundorligini-oshirishga-xizmat-qiladi>.
6. Икрамов, А. И., and Д. И. Ахмедова. "Баркамол авлодни шакллантиришда жисмоний тарбия ва спортнинг тиббий асослари." Тошкент, Узбекистан (2011): 147.
7. Ахмедова, Д. И., Б. Т. Халматова, and Д. Т. Ашурова. "Бронхообструктивный синдром у детей раннего возраста и принципы его лечения." Метод. реком.: -Т (2004): 21.
8. Ahmedova, D. I. "RahimjanovSh." A. Growth and development of children. Methodical recommendation. Tashkent (2006): 3-82.

9. Турдиева, Кавсар Шералиевна. "НРАВСТВЕННЫЙ АСПЕКТ ДЕТСКОЙ ПОЭЗИИ АНВАРА АБИДЖАНА." Бюллетень науки и практики 9.5 (2023): 667-671.
10. Турдиева, К. Ш. "ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ «ШАЙТАНАТ» («ЦАРСТВО БЕСОВ»)." MEDICAL SCIENCES: 34.
11. Abduganiyevna, Akbarkhodzhaeva Feruza. "ISSUES OF TEACHING AND STUDYING MEDICAL TERMS IN MEDICAL UNIVERSITIES." EPRA International Journal of Research and Development (IJRD) 8.3 (2023): 5-7.
12. Abduganiyevna, Akbarkhodjaeva Feruza. "SOME THEORETICAL CONSIDERATIONS ABOUT THE QUANTITATIVE COMPOSITION OF MEDICAL TERMINOLOGY." Journal of Innovation, Creativity and Art (2023): 52-56.
13. Akbarhodjayeva, Feruza. "ТИББИЁТ ТЕРМИНОЛОГИЯСИ МУРАККАБ ТИЗИМ СИФАТИДА: ТИББИЁТ ТЕРМИНОЛОГИЯСИ МУРАККАБ ТИЗИМ СИФАТИДА." Журнал иностранных языков и лингвистики 4.9 (2021).